

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminică

<p>PREȚUL ABONAMENTULUI</p> <p>Pe un an Lei 120.— Pe o jumătate de an Lei 60.— Pentru America 3 dolari pe un an întreg. Un număr costă 3 Lei.</p>	<p>Redacția și Administrația: Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12 (lângă poștă)</p> <hr/> <p>Manuscrisele intrate nu se înapoiază</p>	<p>INSERATE</p> <p>se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12</p> <p>Prețul inseratelor: Un șir petit 5 Lei pentru fiecare publicare.</p>
---	---	--

Cum se alungă dela învățatură fiii poporului nostru?

De Dr. Z. German, profesor.

Sub stăpânirile streine, sub cari se află jumătate din poporul român înainte de războiu, numai un foarte mic număr de țărani își trimetea copiii să urmeze studii peste școala primară. Nu pentru că poporul nostru ar fi fost lipsit de râvna propășirii și luminei, ci pentru că cultura streină și spiritul antiromânesc, ce domnia în școlile de-atunci, nu puteau avea o putere atrăgătoare la un popor care ținea cu sfințenie la limba și tradițiile strămoșești.

Indată după ce, — cu ajutorul proniei cerești și a hărniciei acestui neam, — cătușile streine fură sfărâmate și limba românească fu pusă la locul de cinste ce i-se cuvine, situația se schimbă ca prin farmec: școlile devenite românești se umplură de viguroase elemente dela sate. Aveam, în primii ani ai regimului național, toată îndreptățirea de a nădăjdui într'un viitor fumos, când toți fiii talentați ai poporului nostru vor avea puțința să-și desvolte forțele firești și să ocupe acel loc în slujba neamului, pe care-l merită prin talentul lor.

În nădejtile noastre frumoase însă ne-am înșelat din an în an tot mai mult. În loc de a merge spre bine, am dat tot îndărăt. Țăranii noștri, cari prin anii 1919—20 cu atâta însuflețire își trimeteau copiii la școala românească, rând pe rând au fost siliți mai târziu să și-i retragă, din cauza că nu mai puteau suportă cheltuelile enorme ce se sporiu din an în an.

Nu mai vorbim de cheltuelile cu haine, întreținere, cărți și rechizite școlare, ale căror prețuri se urcă mereu din cauza mizeriei generale economice. Dar constatăm cu adânc regret, că și factorii conducători parecă într'adins sporesc greutatea. Foaia aceasta, care de mai bine de 30 de ani e cea mai fidelă și sinceră ocrotitoare a binelui poporului, într'un articol binemotivat din anul 1923 (Nr. 32) a încrestat câteva din aceste neajunsuri; se vede însă, că trebuie să ne ocupăm mereu de ele, până când cei chemați se vor hotărî a aplica doctoria.

Câtă vreme în Ardeal era în vigoare regulamentul Consiliului Dirigent, se plăti în licee o taxă anuală de 120 lei la cursul inferior, 160 lei cursul superior. De vreo 2 ani însă s'a introdus și la noi instituția *Comitetelor Școlare*, surprinzându-ne dintr'odată cu urcarea taxelor la suma *șase-ori mai mare!*

Să nu fiu rău înțeles: nu am nimic împotriva acestei instituții. Comitetele Școlare au o menire foarte folositoare pentru pro-

perarea școlii. Dar *modul*, cum își procură aceste comitete *mijloacele bănești*, trebuie să-l combată cu toată energia tot omul de bine. Căci de fapt, alt izvor de venit aproape nu au, decât punga săcătuțită a părinților elevilor. Pentru îngrijirea edificiului școlar, pentru clădiri noi, pentru încălzit, luminat și altele se cer bani. Acești bani comitetul școlar nu-i poate scoate dintr'alt loc, decât din buzunarul acelor cetățeni, pe cari îi are în mână, pe cari îi poate strânge cu șurubul, cari, firește, numai părinții elevilor pot fi. Căci dacă părintele nu plătește cât i se cere, pur și simplu i se pune sula 'n coastă, copilul fiind dat afară din școală.

Procedul acesta al comitetelor școlare, „*cercurile competente*“ îl motivează spunând, că statul *nu e în stare* să supoarte uriașele greutăți cu susținerea școlilor! E ușor a arăta, cât de naivă și lipsită de sinceritate este aceasta argumentație, dacă ne gândim, că cecece afirmativ nu poate face „statul“, adică *totalitatea cetățenilor*, e datoare să o facă numai o mică parte, și anume chiar aceea, care duce cele mai mari poveri cu susținerea familiei.

La diferite întruniri și discuții avute cu oameni de școală am relevat mereu aceasta tendință detestabilă: de a arunca sarcina unei *instituții de stat* numai pe umerii unei restrânse categorii de cetățeni.* Constat cu plăcere, că cei mai mulți colegi au fost de părerea mea. Totuș s'au aflat câțiva, mai cu seamă din vechiul regat, cari susțineau, că „noul curent“ e pe deplin îndreptățit, deoarece școala secundară, — auziți și vă minunați! — e un „*lux*“, deci e cu cădere să o susțină aceia, ai căror copii o cercetează!

Adecă, vedeți D-voastră, a-ți trimite copilul la școală, pentru ca țara să aibe funcționari, dascăli, preoți, medici, ingineri: este tot așa un *lux*, ca și a te îmbrăca în mătăsuri, a te scaldă în parfumuri, a voiaja în automobil, a bea șampanie!

Li-am observat acelor domni, că în felul acesta țăranul nu-și mai poate trimite co-

* Ca o urmărire a acestei tendințe țin să amintesc și următorul lucru: Taxa examenului de maturitate sub Consiliul Dirigent era 20 Lei. Acum 2 ani examenul de maturitate a fost înlocuit cu examenul de absolvire, cu taxa înzecită: 200 Lei. Iar în anul acesta s'a introdus bacalaureatul, cu taxa de 800 Lei. Mai având în vedere, că elevii vor fi concentrați la reședințele inspectoratelor pe timpul examenelor carj vor dura cel puțin 10 zile, putem socoti că cheltuelile cu acest examen vor atinge suma de 3000 lei!

pilul la școală. Mi s'a răspuns, că nime nu o duce mai bine decât țăranul. Dovadă: pentru o pereche de boi primește 20—30 mii de lei! Ca și când bietul țăran ar putea vinde în fiecare lună, sau măcar în fiecare an, o păreche de boi, și încă fără să mai cumpere alții în locul lor.

Am băgat de seamă, că am de a face cu niște oameni cari, deși dascăli, totuș, născuți și crescuți la orașe, nu cunosc poporul nostru, decât privindu-l prin ferestrele vagonului, când fac vreun voiaj prin țară. Am observat, că o lume întreagă mă desparte de felul lor de gândire și n'am mai discutat pe tema aceasta. Mă mângăiam cu presupunerea, că avem de a face cu părerea greșită a câtorva oameni rău informați asupra rostului școlii, într'o țară care *trebuie* să fie așezată pe temelii *democratice*.

Dar iată, presupunerea aceasta a mea a spulberat-o o publicație oficială, ce mi-a venit în mâini în zilele treute. E vorba de „Anuarul Învățământului Secundar din România“, publicat de curând de Ministeriul Instrucțiunii. Ca introducere ni se dă o privire generală asupra stării învățământului în țara noastră. La sfârșitul expunerilor se formulează 6 puncte de „concluziuni“, rezumând „principiile“, cari călăuzesc pe cece conduc astăzi destinele școlii noastre. Între aceste „concluziuni“ cetim: „Abandonarea încetul cu încetul a principiilor gratuității (?) învățământului secundar, admis (?) înainte de războiu și acceptarea susținerii lui prin părinții elevilor.“

Așadar avem mărturisirea pe față, din parte oficială, a ciudatului „principiu“: *școala secundară trebuie susținută numai de părinții elevilor!*

Acum înțelegem pe deplin, pentru ce de 3—4 ani încoace copiii țăranilor noștri au fost sistematic alungați de pe băncile școlii, prin urcarea turbată a taxelor din an în an.

Stăpânirea streină de eri îngreună poporului nostru învățătura anume, ca să-l țină în întunec; pentru că un popor prost îl stăpânești și-l exploatezi mai ușor decât pe unul cult, luminat. Departe de noi să presupunem, că aceeaș ar fi intenția și a celor cari se află azi la cârma țării. E sigur însă, că astfel de măsuri ușor pot constitui un arsenal de arme agitatorice în mâinile unei demagogii deșanțate. Căci ce e mai ușor, decât a afirma, că numai indivizi streini de sufletul acestui popor pot admite teze afurisite ca aceea, că: școala să o susțină părinții.

Convingerea noastră, foarte firească de altcum, este, că cultura și progresul unei țări, nu este numai interesul celor cari au copii, ci este interesul *tuturor cetățenilor*, interesul țării întregi.

Deci și mijloacele pentru susținerea școlilor să nu fie stoarse numai din vloga părinților, ci poftescă să-și dea obolul și ciocoiul îmbuibat precum și gheșefarul îmbogățit, chiar și dacă nu sunt familști. Plătească și „burtă-verde“ ce se lăfăiește în automobil, îngrășat din sudoarea poporului! Căci, dacă îmbogățitul speculant fără copii rezonează astfel: „cum vin eu acolo, să susțin școli pentru copiii altora?“ tot așa s'ar putea stabili și principiul, că bună oară judecătorii să le susțină numai aceia, cari au daraveri cu ele.

Datorința tuturor Românilor adevărați, cari nu sunt infectați de mentalitatea ciociască-bizantină, este, să lupte din răputeri pentru strivirea fără cruțare a șerpului otrăvicios, care este teza barbară susținută de niște egoiști fără inimă și fără suflet, că: „școala să fie susținută de părinții elevilor“.

În interesul viitorului culturai noastre este de dorit, să se înceapă o luptă îndârjită și să nu se curme, până ce din amintita teză nu va mai rămâne altceva, decât o amintire hădoasă, respingătoare, vrednică de disprețul tuturor oamenilor de bine împreună cu necoțitii, cari au iscodit-o și cari au avut îndrăzneala să o propovăduiască.

România și comerțul cu arme

Pentru a mai înfrâna întru câtva înarmarea continuă a țărilor, Liga Națiunilor vrea să încheie o învoială între țări, ca despre ori și ce vânzare sau cumpărare de arme și munițiuni, să se raporteze la aceasta Societate a Națiunilor, care judecând, dacă numita țară are lipsă sau nu de arme, va aproba sau nu, acest târg.

Intr'o ședință a Ligii Națiunilor, în care trimișii Puterilor au discutat despre acest comerț de arme, reprezentantul României a cerut, ca România și Polonia, având un vecin (pe Rusia) care nu face parte din Societatea Națiunilor, deci nu poate fi supusă hotărîrilor acesteia, să li-se lase dreptul de-a nu publica cumpărăturile de arme, câtă vreme nu o face și Rusia.

Această cerere a României și Poloniei s'a primit și s'a mai dat acest drept și Finlandei și Estoniei, ca vecine cu Rusia.

Au mai cerut să fie împărțite cu acest drept și Turcia, China, Persia și Letonia, dar cererile lor au fost respinse, în urma propunerii delegatului României, care a știut arăta, că situația țărilor din urmă nu e grea ca a celor dintâi.

Astfel România, Polonia, Finlanda și Estonia nu sunt obligate se publice furniturile de arme.

Politica internă

În săptămâna înainte de Rusalii, Camera a votat schimbarea regulamentului. În baza acestei schimbări, la desbaterea pe paragrafi a reformei administrative, un deputat nu poate vorbi mai mult de 10 minute la un articol. Odată această regulă făcută, s'au votat paragrafi cu duimul. În Sâmbătă Rusaliilor parlamentul a luat vacanță până Marți după Rusalii, când s'a început din nou desbaterea. Contra la o astfel de „votare“ a legilor, deputații Partidului Național și Tărănesc au protestat în Cameră, declarând că ei nu mai iau parte la o astfel de desbatere și nici nu recunosc o lege votată în felul acesta. În săptămâna aceasta se va da gata toată legea reformei administrative, apoi convenția cu Banca Națională (care tinde la ridicarea (?!) valorii leului despre ceace am scris în Nr. 22), cum și alte legi pe cari le doresc liberalii.

Din cercurile aproape de guvern se spune, că guvernul vrea să închidă parlamentul pe ziua de 15 Iunie, și astfel să nu mai ceară M. Sale Regelui o nouă prelungire. De aci graba cea mare cu „votarea“ legilor. Se mai susține, că Suveranul pe ziua de 25 Iunie va pleca negreșit în Franța, spre a face cura de câteva săptămâni prescrisă de medici.

Pe de altă parte, liberalii se laudă, că în toamnă vor face alegeri comunale și județene, pe baza noiei legi administrative. Vezi Doamne, să-și pună oameni de-ai lor în consilii. Dar asta va merge greu, deoarece afară de clica lor, toată lumea e contra liberalilor.

Speranța Averescanilor, de a fi sprijiniți de liberali să ajungă ei la guvern, scade din zi în zi. Asta a dat a înțelege acum și prim-ministrul Ionel Brătianu, la o întrunire liberală ținută în serbătorile Rusaliilor la Bacău.

Zilele acestea șefii partidelor Național și Tărănesc vor fi primiți în audiență de M. Sa Regele, înainte de ce pleacă în străinătate. Dela rezultatul acestor audiențe va atârna foarte mult politica viitoare a țării. Una putem însă preciza de pe acum: Guvernul liberal nu se mai leagă să sprijinească venirea generalului Averescu după liberali. Putem deci constata un mort (generalul Averescu) și un grav rănit (guvernul Brătianu, a cărui zile sunt pe sfârșit). Desnodământul final e numai chestie de timp.

Alipirea Austriei la Germania ar fi o primejdie

Se știe, că Aliații lucră din răputeri pentru a împedea alipirea Austriei la Germania, cum vreau Germanii și cei mai mulți dintre Austrieci.

Ziarul francez „Le Matin“, scriind de aceasta alipire, spune, că un membru al unei case domnitoare a declarat, că în cazul alipirii Austriei la Germania, se va alipi și Ungaria la această împărăție, așa că forțele germane ar crește considerabil și ar fi o primejdie pentru viitor.

Politica externă

Germania. Nota aliaților, prin care cere Germaniei noi măsuri pentru desarmare și asigurarea păcii, a fost înaintată deja guvernului german. Intre altele se cere: Reducerea instrucției militare a poliției, care să nu mai fie ținută în cazărmi și nimicirea instalațiilor de telegrafie fără fir în poliție, apoi demontarea mașinilor și distrugerea instalațiilor la anumite fabrici, între altele la fabricile din Spandau, Haselhorst, Hanau și la Krupp. Ministerul de războiu să fie reorganizat, iar secțiile militare pentru apărarea aeriană, pentru căile de comunicație și a gazelor să fie desființate. Să se oprească diferitelor societăți orice legătură cu autoritățile militare și orice activitate cu caracter militar. Afară de aceste măsuri se mai cere: Să nu se mai facă instrucții militare în ascuns, în urma cărora Germania oricând ar putea pune pe picior de războiu o armată modernă de câteva milioane, deși în baza tratatului de pace are drept să țină numai o miliție de 100 mii oameni. Dacă Germania împlinește acesteia, — spune nota aliaților, — atunci armata franceză va evacua și ținutul Renaniei, care azi mai stă încă ocupat de trupe franceze. Deasemenea Germania va fi primită în Liga Națiunilor. Cât pentru pagubele germane — vreo 100 milioane mărci aur — ce le va avea cu nimicirea fabricilor susnumite, acestea se vor putea detrage din plățile de despăgubire ce Germania plătește aliaților.

— Cam acesta e cuprinsul notei aliaților către Germania. Guvernul german a ținut de o ședință sub prezidenția lui Hindenburg. A luat știre de cuprinsul notei și a dispus ca nota să fie studiată de toți ministrii, cari îi atinge. După aceea vor raporta consiliului, urmând a lua apoi o hotărîre cu să se răspundă aliaților. În chipul acesta pare că Nemții vreau să trăgăneze cu răpusul, deși Englezii sperau că Germania va primi condițiile și va răspunde în curîncă astfel la toamnă Germania să poată primită în Liga Națiunilor, prin ceace s' face un pas mai departe pentru asigurarea păcii.

Italia. În 7 Iunie s'a serbat în Roma și toată Italia, jubileul de 25 ani de domnie al regelui Italiei. Din acest prilej s'au ținut serbări și parăzi militare. — Guvernul român încă a felicitat pe Suveranul Italiei cu această ocazie.

Rusia. În toată Rusia a produs o mare surprindere furtul ce s'a descoperit la Moscova, de unde a pierit toată arhiva poliției secrete (siguranței) a Internaționalei a trei (organizația comunistilor). Furtul s'a descoperit abia la o săptămână. Intre documentele furate este și o listă cu toți agenții secreți ai Rusiei de azi în țările europene, precum și sumele de bani cari au primit. De asemenea s'a furat o mare sumă de bani în valute străine (dolari, lire sterline, franci elvețieni.) Comuniștii ruși presupun, că furtul a fost pus la cale de Anglia. Această arhivă se află în casse de fer, așezate într'o pivniță anume construită, care era păzită de soldați. Toți aceștia au fost deținuți, dar ceva mai deaproape nu s'a aflat asupra furtului unic în felul său.

Suedia. Parlamentul suedez a votat o lege în baza căreia, ceice nu voesc a face serviciu militar din motive religioase sau etice, vor face servicii civile cu 90 zile mai mult ca serviciul militar.

Prețul și recolta vinului în Banat

În părțile bănățene e încă vin destul. Căutarea lui e slabă. Cauza este, că în anul acesta n'au venit în Banat și Ardeal cumpărători din vechiul Regat. Motivul: în toamna trecută, atât în vechiul Regat cât și în Basarabia, a fost o recoltă bună de vin. Afară de asta, transportul unui vagon face vreo 22 mii lei, cari ridică prețul de cumpărare. De prezent în Banat vinul se vinde la producător cu 1 leu pro maligan, iar sorte mai bune în părțile Aradului se oferă cu 1.20—1.25 lei pro maligan. În vechiul Regat se plătește pro maligan 1.10 lei, vinuri roșii 85—90 bani; vinurile aradane sunt mai scumpe cu speșele de transport.

La export vinurile noastre întimpină diferite greutăți. În parte e și taxa de export, dar mai mult sunt greutățile ce ni le fac statele vecine. Vinurile aradane se vindeau mai nainte la Viena și în Cehoslovacia. Acum Austria a pus vamă mare pe vinuri, iar Cehoslovacia a încheiat o convenție cu Iugoslavia, în baza căreia vinurile iugoslave sunt scutite de taxe. În urma acestei împrejurări vinurile noastre nu mai pot concura pe piața Vienei și în Cehoslovacia.

Recolta din anul acesta se prezintă bine în Banat. S'a ivit însă peronospora foarte de timpuriu, astfel că deja în Mai au trebuit stropite viile. (Intr'un număr trecut noi încă am îndemnat pe oameni, să aibă grije cu stropitul viilor).

INFORMAȚIUNI

† **Gheorghe Dima**, directorul Conservatorului din Cluj, compozitorul frumoaselor cântece și a liturgiei de Dima, bine cunoscut și în Sibiu de pe timpul când era profesor și conducea Reuniunea română de muzică din Sibiu, care azi îi poartă numele, a răposat în 5 Iunie 1925, în etate de 78 ani. Inmormântarea a avut loc în 7 Iunie la Cluj. — În răposatul, românii ardeleni perdem pe cel mai mare compozitor al nostru, în deceniile din urmă. Ca bun român ce era Dima, el a suferit și martiriu în cursul războiului. După intrarea României în acțiune, Dima a fost ridicat din postul de profesor la liceul din Brașov și dus la Cluj, unde l-au închis în acea vestită temniță, care a fost martora atâtor suferințe nevinovate ale Românilor dornici de libertate. Deși în etate înaintată, Dima a rezistat, astfel că a putut să vadă România întregită și să ajungă a conduce conservatorul de muzică din acel oraș, unde mai înainte, într-o altă clădire din apropiere, Ungurii îl chinuiau ca pe un simplu făcător de rele. — În veci amintirea bătrânului albit în cinste și omenie!

† **Dr. Zenovie Gheaja**, avocat și funcționar timp de peste 20 de ani la institutul „Albina” din Sibiu, a răposat în 4 Iunie 1925, în etate de 48 ani. Inmormântarea a avut loc Sâmbătă în 6 Iunie c., în cimitirul central din Sibiu. — Răposatul a fost un bun român și funcționar conștient, iubitor de adevăr și caracter integru. Aceste frumoase calități ale răposatului, le-a scos în relief în fața mormântului, dl protopop Cioranu și dl director-avocat Dr. Octavian Russu, cari au caracterizat activitatea lui Dr. Gheaja, pe care îl regretă toți ceice l-au cunoscut. Fie-i amintirea neuitată!

Atragem atențiunea cetitorilor asupra articolului din fruntea foii de azi și asupra celui despre organizarea armatelor Micii Ințelegeri. Primul tratează o importantă problemă culturală, iar al doilea ne dă puncte de orientare asupra organizării armatelor și siguranței de stat.

Mersul trenurilor s'a schimbat în toată țara, cu ziua de 5 Iunie. La rubrica publicațiilor din foaia de azi dăm mersul trenurilor din Sibiu spre Vint, Copșa, Sighișoara, Făgăraș și Turnu Roșu—București.

Concertul Reuniunii de muzică „G. Dima” care a avut loc în 4 Iunie crt., în sala „Urania”, a fost o adevărată recreație sufletească. Corurile mixte au fost executate în mod ireproșabil, cu nuansări fine și subtile, era o plăcere să-l ascuți. Toată lauda o merită dirigentul corului dl prof. N. Oancea și coriștii, cari și-au dat toată silința, studiind așa de perfect piesele. D-na căpitan Tantzi Baotă și-a arătat din nou arta, cântând cu sentiment Les dragons de vilars de A. Maillard și Busuic de C. E. Petrescu. Trio Reminor de Mendelsohn-Bartholdy exec. de d-șoara O. Schuster (piano), d-nii I. Eliad (vioară) și N. Oancea (cello), a fost executat artistic și a plăcut mult. Corurile bărbătești au fost frumoase. Solistele d-șoara P. Luca și d-na M. Dr. Vilt (sopran) au cântat partile lor foarte bine, nu mai puțin d-nii soliști A. Pop (tenor) și A. Stănculescu (bariton), care are o voce splendidă de bariton. D-șoara O. Schuster a acompaniat pe d-na T. Baotă și corul cu fineța-i obicinuită, d-șoara Magdi Smigelschi încă a acompaniat bine Brumărelul de I. Mureșanu și Inșirăte mărgărite, baladă de Dr. L. Domide. Publicul a plecat foarte mulțumit dela acest frumos concert.

Păcat, că sala n'a fost așa de înpopulată, dupăcum ar fi meritat aceste frumoase prestații muzicale.

Producțiune școlară. Corpul didactic dela școala primară urb. de stat Nr. 1 din Sibiu va aranja cu elevii școlii, Duminecă 14 Iunie 1925, în teatrul orașenesc, o Producțiune școlară împreună cu declamări, cântece, dansuri, exerciții de gimnastică și teatru. Inceputul la 3 ore d. a. Programul cuprinde 13 puncte diferite. Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului de excursii școlare și al celui disponibil. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cvita publice.

Procesul de pe vremea lui Bela Kun, despre care am mai scris în numărul trecut, continuă. Au fost ascultați mulți martori, cari povestesc lucruri înfiorătoare de pe acele vremuri. Aproape toți martorii spun, că recunosc în acuzatul Mogos pe însoțitorul lui Verböczy, din al cărui ordin au fost împușcați advocații Ciordaș și Bolcaș. Ascultarea martorilor va mai ține încă câteva zile, după aceea va urmă vorbirea apărătorilor și pe urmă sentința.

Urmările secetei din toamnă și iarnă. În urma secetei de astă-toamnă și din lipsa de zăpadă din iarnă, în Moldova și Basarabia semănăturile de toamnă au eșit foarte rari și firele au fost cuprinse de rugină, așa că recolta în aceste părți va fi slabă.

Mussolini nu aprobă divorțul. Mulți deputați italieni au cerut guvernului, se pregătească o lege, care se reguleze chestia divorțului. Primul ministru însă le-a răspuns, că aceasta lege nu se va pune în desbatere, până va fi el la conducere, fiind despărțirea soților căsătorii un act necreștinesc și deci fascismul e în contra divorțului.

Dela Societatea Mormintele Eroilor căzuți în Războiu ni se trimite spre publicare următoarele: Conform adresei No. 1006 din 1925 al Comitetului Central S.M.E., se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 10 Iunie a. c., vor începe lucrările de exhumare a tuturor eroilor morți în războiu, ale căror morminte se găsesc încă răslețe pe teritoriul județului Sibiu. Aceste morminte vor fi centralizate la Sibiu, în Cimiterul de onoare „Dumbrava”, în scopul de a se asigura Mormintelor Eroilor o veșnică, pioasă și demnă îngrijire imparțială.

Moartea unui cetitor în stele. În Paris a murit Camille Flammarion, cel mai mare astronom al lumii (care cetia după stele). El moare în etate de 83 ani.

Propagandă cu aeroplane. Pentru a-și putea duce mai curind planul la îndeplinire, Rușii au hotărât să înființeze o școală de agitatori aviatori. Aceștia vor încerca se lățească comunismul din aeroplane. — Numai să nu se răsvrătească în contra lor natura!

Teatrul unguresc venit în Sibiu, sub conducerea dlui director Szendrey Mihály, e bun. În ultimele zile s'a reprezentat „Náni”, șvabii din Glogovaț, piesă în 3 acte de Aurel Follinius, cu d-na Szendrey Rontay Boriska; „Je te veux” operetă în 3 acte de Wilned, G. Gabaroché, Fred Pearly, A. Valsieu și Reré Mercier cu d-șoara Balogh Böske; „Bogații săraci”, (Fația Neagra), piesă în 3 acte de Maurus Jókai, frumoasa operetă orientală; „Sulamith” de Goldfaden Adolf cu d-șoara Halmos Mici; „Rosa din Stribul” de Leo Fall. Trupa e escelentă, prima-donna Halmos Mici, subretele Balogh Böske și Szendrey Rontay Boriska sunt la nivel, totasemenea d-nii Borovszky Selmecky, Bekffy, Szakács sunt buni interpreți în rolurile lor.

Orele de birou la „Albina”. Cu ziua de 9 Iunie c., s'a introdus orarul de vară și se vor tine următoarele ore: Luni și Vineri ore de birou dela 7—1 a. m. și 4—6 p. m., iar ore de cassă dela 7—1 a. m. și 4—5 p. m. În celelalte zile de lucru ale săptămânei: ore de birou dela 7—1 a. m., ore de cassă dela 7—12 a. m., iar după masă birourile sunt închise.

Pentru ceice au arme. Prefectura Poliției Sibiu înștiințează persoanele cari nu au făcut încă declarațiuni pentru armele ce le posedă, că se mai acordă un nou termen de zece zile dela data acestei publicațiuni, în care termen își vor anunța felul armelor și munițiile ce posedă. Regulamentul și noua lege a portului și vânzării armelor, publicată în „Monitorul Oficial” No. 281 din 21 Decembrie 1924, prevede pedepse dela 5000 până la 20.000 lei, pentru cari nu vor face în termenul legal declarațiunile cuvenite pentru armele ce posedă. Atragem deci atențiunea celor ce până în prezent nu s'au conformat celor de mai sus, că această publicație din partea noastră este a treia-oraă, și vor fi aspru pedepsiți ceice nici de data aceasta nu se vor conforma. Prefectura Poliției orașului Sibiu, prefect: N. Stejănescu.

Pentru patronii din Sibiu. Domnii patroni sunt făcuți atenți, că conform legii în vigoare, după expirarea timpului de probă, trebuie să fie făcut fără întârziere contractul de învățacel și înaintat corporației industriale. — Calfele trebuie să fie anunțate în termen de 14 zile socotit dela intrarea în lucru. Notăm, că patronul are drept a primi numai atunci o calfă, dacă respectivul posedă un carnet de lucru în regulă și poate dovedi, că a eșit în toată ordinea dela fostul patron. Biroul corporației industriale se simte nevoit a publică aceste în interesul patronilor, deoarece s'au constatat în ultimul timp în diferite rânduri astfel de neglijențe, a căror urmare a fost de multeori o amendă de cel puțin 200 lei. — *Corporația Industrială.*

O nenorocire cu automobilul s'a întâmplat în serbătorile Rusaliilor, la o cotitură din pădurea Bradului, aproape de Sibiu. Din ceva negrijă a șoferului, automobilul în drum dela Sibiu spre Făgăraș, s'a prăbușit într'un șanț adânc. În automobil se aflau: Filip Ionescu casier la Palatul Regal, soția și un frate medic colonel al lui Ionescu, Russu funcționar la Palat și o doamnă Rădulescu. Filip Ionescu, care conducea automobilul, a rămas mort pe loc, soția are mâinile rupte, medicul un picior rupt, iar Russu și d-na Rădulescu răni la cap și un picior. Răniții au fost transportați în spitalul din Sibiu, iar cadavrul lui Ionescu la București.

Despre soarta lui Amundsen, care a plecat să cerceteze polul nordic (unde e pământul și marea înghețată), nu se știe încă nimic. Până acum n'a venit nici o știre despre el.

Incuscirri de împărați. După cum scriu unele gazete din străinătate, în curând se va căsători prințul de Hessa, nepotul fostului împărat Vilhelm, cu principesa italiană Mafalda, a doua fiică a regelui Italiei. (Presei).

Concert Militar în fiecare Duminecă, la Hala de bere Hager (A. Ratzky), începând dela 5 ore după masă.

S'a găsit: O traistă albă de pânză, ce conține mai multe lucruri. Date referitoare la Prefectura poliției Sibiu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Redactor responsabil: N. Bratu.

Noul mers al trenurilor

incepând cu 5 Iunie 1925

Plecarea trenurilor din Sibiu.

AGNITA—SIGHIȘOARA.

Pleacă din Sibiu la: 3 ore 50 minute, 17.50
Sosește în Agnita la: 8.10, 22.30; pleacă 3 —, 13 —
" " Sighișoara la: 7.29, 17.18

FĂGĂRAȘ—BRAȘOV.

Pleacă din Sibiu la: 6.03, 9.45, * 16.38*
Sosește în Făgăraș la: 10.26, 14.26, * 21.15*
Pleacă din Făgăraș la: 3.50, 11.01, 15.01*
Sosește în Brașov la: 7.29, 14.17, 18.43*

*) Cele însemnate cu * sunt trenuri mixte.

CISNĂDIE.

Pleacă din Sibiu la: 5.50, 12.15, 18.20
Sosește în Cisnădie la: 6.25, 12.50, 18.50

VINȚ—ALBA-IULIA.

Pleacă din Sibiu la: 4.50, 11.30, 19.10
Sosește în Vinț la: 8.31, 15.13, 22.53, (pleacă) 9.04, —, 23.08
Sosește în Alba-Iulia la: 9.18, —, 23.22

COPȘA-MICĂ.

Pleacă din Sibiu la: 4.30, 9.20, 17.45, 21 —
Sosește în Copșa la: 6.10, 11 —, 19.25, 22.41

PIATRA-OLT—BUCUREȘTI.

Pleacă din Sibiu la: 3.05, 14 —, 19.05*
Sosește la Turnu-Roșu la: 4.15, 15.15, 19.58*
" București la: 20.30, 6.20, 7.40*

*) Cele însemnate cu * sunt trenuri accelerate.

Trenuri cari sosesc în Sibiu.

SIGHIȘOARA—AGNITA.

Pleacă din Sighișoara la: 3.35, 13.30.
Sosește în Agnita la: 8.08, 18.02, (pleacă) 2.25, 12.30.
" " Sibiu la: 6.56, 17.08.

BRAȘOV—FĂGĂRAȘ.

Pleacă din Brașov la: 7.25, 12.45*, 17.15*.
Sosește în Făgăraș la: 10.48, 16.16*, 20.56*.
Pleacă din Făgăraș la: 4.25*, 11.25, 16.46*.
Sosește în Sibiu la: 9.06*, 15.43, 20.57*.

*) Cele însemnate cu * sunt trenuri mixte.

CISNĂDIE.

Pleacă din Cisnădie la: 6.52, 13.25, 19.30
Sosește în Sibiu la: 7.26, 13.55, 20 —

AIBA-IULIA—VINȚ.

Pleacă din Alba-Iulia la: 4.05, 12.10
Sosește în Vinț la: 4.20, 12.25
Pleacă din Vinț la: 4.55, 12.35, 16.45
Sosește în Sibiu la: 8.45, 16.22, 20.40

COPȘA-MICĂ.

Pleacă din Copșa la: 0.30, 7.10, 12.05, 20.55
Sosește în Sibiu la: 2.09, 3.50, 13.45, 22.35

BUCUREȘTI—PIATRA-OLT.

Pleacă din București la: 8.10, 22.25*, 23.50
Sosește în Turnu-Roșu la: 23.08, 10.03*, 15.16 |
Sosește în Sibiu la: 0.20, 10.55*, 16.30

*) Cele însemnate cu * sunt trenuri accelerate.

Trenurile pentru scâlzi la Ocna-Sibiulu

Pleacă din Sibiu la 6.20, 10.30, 14.01, 16.40, 19.48
Sosește în Ocna la: 6.48, 11 —, 14.29, 17.07, 20.15
Pleacă din Ocna la: 6.54, 11.39, 14.34, 17.12, 20.22
Sosește în Sibiu la: 7.25, 12.10, 15.05 17.43, 20.53

Cartea pompierilor se află de vânzare la Librăria „Foaia Poporului“ Sibiu.

Benturi ieftine ocazionale!

Rachiuri, vinuri, licheruri, cognacuri și rumuri pentru ospete, înmormântări și lucrul câmpului

livrează prompt

TRAIAN MARIAN Prima Fabrică Română de Licher și Rum
SIBIU — Strada Turnului No. 48

ATENȚIUNE! proprietarii de garnituri de treerat!

Oferim 6564

Castănul de salvare

aranjat sistematic conform regulamentelor.

Castăni de salvare mare pentru mașini cu abur Lei 1500—

" " mijlociu " " " " " " 875—

" " mici " " " " " " 425—

Castănele de salvare existente se completează ieftin.

Drogueria KRAYER, Timișoara

La dorință trimitem prospect de conținut.

Cumpăratură de ocazie!

Un **Locomobil de benzină**

10 H. P. fabr. Ganz și comp.

Un **Castn de treerat**

1000 m/m și sită cu curățitor dublu.

Un **Locomobil cu leu brut**

10 H. P. fabr. Wohanka Bpesta

500 kg. Spialter,

între ele modele prețioase

Una **turătorie de metale**

completă, în stare bună

Un **Dinamo**

275 Volt 90° Amp. cu 1300 rotațiuni fabr. Östr. Schukert Werke, potrivit pentru Instalațiuni industriale, toate în stare de funcțiune.

Carl Orendi,
Mercurea jud. Sibiu

Se caută un motor/12-14 H. P. spre cumpărare.

Vera Nr. 1313 6541

Vinăria **„IZVORUL“**
SIBIU, Str. Gușteriței 32
Primind mari transporturi de vinuri de Ardeal și Odobesti 6519

Vinde bun și ieftin.
La cantități mai mari prețuri foarte reduse.
Încecați pentru a vă convinge!

Aur 6303
Argint
Platina
Dinți
Bijuterie
cumpărăm pentru fabricarea proprie

în prețul cel mai mare
Afinerie de aur și argint
Kammer și Sieblich

SIBIU
♦ ♦
Telefon: 113
Adresa telegrafică: Afinerie Sibiu

Resortul cumpărării:
Strada Faurului 10.
(Schmiedgasse)

De închiriat
un mare local de restaurant în Sibiu Strada Turnului 33. Potrivit și pentru comerț. Informațiuni se dau acolo în biroul advocatilor. 6572

O mașină desecerat
cu aparat de legat în stare bună sistem Walter Wood e de vânzare la 6580
ILIE RUJAN
la **MERCUREA** jud. Sibiu.

Tânăr funcționar cu avere frumoasă dorește cunoștință, în vederea căsătorii, cu o D soară cu caracter blând sau o fată de țară din familie bună, poate să aibă etate până la 26 ani, să aibă însă o zestire — în numerar sau imobile — cel puțin dela 100,000 Lei în sus. Răspund numai scrisorilor serioase și eventual însoțite de fotografie. Scrieți la adresa Foaia Poporului sub „Blând“. 6582

Un bălat cu școala necesară, se primește să învețe tipografia. Etatea 14—16 ani. A se adresa la tipografia „Foaia Poporului“.

Boale de Stomac
de tot felul ca: lipsa de apetit, mistuirea grea, catarul de stomac, acreală, greața și vomarea, agărca de stomac și peste toate greutățile și slăbiciunile stomacului se înlătură prin
E. DE STOMAC
Acest mijloc dietetic cœnic întărește stomacul, provoacă mistuirea, face poftă de mâncare și ajută menținerea și restabilirea activității mistuitoare și prin aceasta sănătății trupului înreg mai bine ca ori și ce alt mijloc cunoscut până acum. Mii și mii scrisori de recunoștință dovedesc efectul al E. de stomac.
Premiat în Paris, Londra, Ostende și Roma.
Un colet post-1 conținând 4 sticle 360 lei dela
Farmacia CULTURILOR Lugoj Nr. 34 Banat.

Restaurantul și bodega „Argeșul“
Proprietar: **Nicolae Dragomir**
Cu onoare aduc la cunoștința clienților și cunoscutilor mei, că dela 1 Iunie m'am mutat din **Piața Gărei No. 1** în
6530 **Strada Gușteriței No. 77.**
unde sunt numai la o depărtare de circa 100 metri dela vechiul local
Serviciu conștientios cu beuturi bune și ieftine, mâncări calde și reci.
Rog binevoitorul sprijin al publicului cunoscut.

6106 **Depozit de Var, Tigle, Cement**
Atențiune!
Nu vă grăbiți la cumpărare până nu vizitați depozitul din strada Elisaveta 78 în care aflați totdeauna materialele susnumite, garantate de calitate bună și cu prețuri mai convenabile ca ori unde.
Se primesc comenzi pentru întreaga țară.
Adresa: STERIO PANAITU Str. Elisaveta 78 SIBIU.

Garnituri de treerat
prețuri fără concurență, condițiuni de plată favorabile.
6584 **Schieb, Societate comercială și industrială**
SIBIU, Strada Gărei Nr. 15.

MARE ASORTIMENT!
In stoffe de domni indigene și streine și căptușeli, cretoane, zefire, țesături, eponge, jolțuri, liberti, grenadine, opal în toate culorile, cloth negru și colorat, gradel pentru matrafe, mare alegeri în
5833 plăpămi valate la
N. S. Nadásdy
SIBIU, Piața Principele Carol (Mică) Nr. 31

Organizarea armatei

În România, Iugoslavia, Cehoslovacia și Polonia. — Legăturile militare pentru viitor între aceste țări.

După știri primite din cercurile bucureștene bine informate, dăm următoarele amănunte asupra armatelor din țările cari compun Mica Înțelegere (România, Cehoslovacia și Iugoslavia). În urma frământărilor actuale în Europa (alegerea președintelui Hindenburg în Germania, pornirea de alipire a Austriei la Germania, cererea de revizuire a tratatului de pace dela Versailles, ținta de a cere schimbări de granițe și altele), e bine să cunoaștem mai deaproape țaria și legăturile Micei Înțelegeri. De aceea publicăm următoarele:

La conferința Micei Înțelegeri, ținută în 1923 la Sinaia, s'a încheiat o convenție (legătură) militară, care a fost subscrisă în 14 Septembrie 1923. În baza acestei convenții s'a hotărât organizarea armatelor după aceleași reguli, ca astfel la un moment dat toate trei armatele să poată lupta împreună. Planul de reorganizare al armatei române a fost lucrat, conform acestei convenții, de generalul Mărdărescu, ministru de războiu. În acest sens au fost votate până acum mai multe legi cari privesc reorganizarea armatei. A mai rămas numai legea recrutării, în baza căreia e vorba să se reducă serviciul militar cu 5 luni. Dar această lege nu se poate supune desbaterii în Cameră, până ce nu s'a discutat în Consiliul Apărării Naționale. Cum însă acest consiliu trebuie prezidat de M. Sa Regele, convocarea consiliului nu se poate face decât după reîntoarcerea Suveranului din străinătate. Între timp se vor mai face și alte pregătiri financiare necesare.

Reorganizarea armatei e deja bine precizată. Cu Polonia, de pildă, încă avem o strinsă legătură militară, încheiată deja în 20 Sept. 1922. Acum se tinde la stabilirea unei aprovizionări comune cu arme și muniție, între statele Micei Înțelegeri. Se țintește, ca fabricile Skoda din Pilsen (Cehoslovacia) să furnizeze material și armatei române. Skoda furnizează tunuri de munte Italiei și tunuri de câmp Elveției. Casa franceză Sneider dă bani. Deasemeni fabricile din Praga ar putea furniza aeroplane și îndeosebi României alți articoli industriali de războiu, dat fiind că industria românească e mult mai slăbuță ca cea cehoslovacă, iar industria militară abia acum se organizează (fabricile dela Copșa mică, Cugir, Șercaia, cari numai cam peste 2 ani vor putea începe lucrul, iar la Făgăraș numai o parte din munițiuni se produce). Din această cauză, azi România, în caz de mobilizare, n'ar avea destul armament. La fel e și cu Iugoslavia.

În vederea unificării materialelor de războiu, încă s'a lucrat mult între statele din Mica Înțelegere și Polonia. Deosebirea materialului este mare în special între România și Iugoslavia. În armata noastră, infanteria are puști rusești de 7.62 mm., Lebel de 8 mm. și Manlicher de 6.5 mm. Artileria are material francez, german, rus și austriac. Această deosebire îngreunează instrucția și aprovizionarea. S'a căutat din această cauză la schimbul de materiale cu Polonia și alte state.

Durata serviciului militar nu se va face egal în toate statele din Mica Antantă. Efectivul armatei române, redus la 125 mii oameni, va fi din nou ridicat — se spune — la 220 mii oameni în timp de pace. — Legea de recrutare din 16 Aprilie 1923 prevedea 25 ani de serviciu (dela 21—46 ani), din cari 7 ani în armata activă (2 ani serviciu activ efectiv la infanterie, 3 ani în armele

călări și 5 sau 4 ani în concediu), 12 ani în rezervă și 6 ani în miliție. — După noua lege a recrutării se va ridica durata obligațiilor militare la 29 ani, dintre cari 19 luni serviciu activ la toate armele afară de marină, 18 ani rezervă, 9 ani miliție.

În planul de reorganizare mai este și aceea prevedere, ca: „La încorporarea contingentului, elementele străine supuși români, să fie împărțiți între toate unitățile, ca astfel românii curați să fie peste tot locul în absolută majoritate, ajungându-se la contopirea raselor.“

Tot în vederea unificării organizației militare a Micei Înțelegeri, se vor construi astfel nouile căi ferate, încât să se poată ajuta cele 3 state unul pe altul, într'un caz de mobilizare conform convențiilor încheiate.

Am dat aceste amănunte, din cari se poate vedea, că țara noastră face toate pregătirile necesare pentru timpuri grele. Și asta e bine. Iar alianța între statele cari compun Mica Înțelegere (Mica Antantă) încă e bună. Alături de noi e și Polonia. Cât pentru Grecia, în timpul din urmă s'a ssonit din nou, că stă pe gânduri să se dea sau nu lângă Mica Înțelegere. (Acum vreo două luni era ca sigur, că Grecia se alătură la Mica Înțelegere.) — Ce privește legătura de căi ferate, chiar acum s'a ținut o conferință la Belgrad, asupra căreia scriem pe pagina aceasta mai jos.

Un timp foarte rece

ne-a adus Rusalile din acest an. Peste Sibiu, de mai multe zile s'a lăsat o vreme rece și cu ploi dese, iar prin unele părți ale județului a dat și grindină. Tot astfel de vreme se anunță de pe Târnave și din județul Albei de jos. Pe muntele Pârângul din județul Hunedoarei a nins înainte de Rusalii. Zăpada a atins și unele comune aproape de poalele munților.

În partea de nord a Moldovei încă s'a lăsat un frig de iarnă. Peste comuna Măgura (mai sus de Odobesti) a nins puțin. În comunele Irești și Bârzești din județul Putna a nins toată noaptea de Vineri spre Sâmbătă înainte de Rusalii. Zăpada căzută a format un strat destul de gros, dar s'a topit în curind.

Pe când în țara noastră e un timp atât de rece în prezent, din New-York s'a telegrafiat la Paris în 7 Iunie următoarele: Din cauza căldurii, zilnic se întâmplă sute de insolajii (mor oamenii de arșița soarelui la cap.)

Italia dă pâine numai patrioților

Cum în oficiile publice de stat, erau mulți slujbași, cari erau pe față dușmani ai naționalismului, adică la ținerea cu sfințenie la neamul, din care te-ai născut, — Mussolini, președintele guvernului italian a rugat pe președintele Camerei, ca să voteze, cât mai îngrabă legea, care dă drept șefilor de servicii, să dea afară din slujbă pe acei funcționari, cari deși în oficii de stat, dar sunt contrari națiunii italiene, înotând în apele internaționalismului (înstrăinaților).

Pe când scriem aceste rânduri, proiectul poate e și votat și deja pe mulți îi va fi desmetecit la cap. — N'ar strică să imităm și noi în aceasta privință pe frații Italiani.

Mari certuri politice în Ungaria

În Ungaria s'au pornit certuri mari, între partidele politice, din cauza deținerii fostului ministru Beniczky, care a acuzat pe regentul Horthy, ca părtaș la uciderea ziaristilor socialiști Somogy și Bacs.

Acești doi ziaristi, cari au fost aruncați în Dunăre, îndată după retragerea trupelor române din Budapesta, au scris mult în ziare despre teroarea introdusă în Ungaria, și de aceea au fost uciși. Ucigașii însă, nu s'au putut afla, până când fostul ministru Beniczky a mărturisit, că uciderea ziaristilor s'a făcut la porunca lui Horthy.

Acuza adusă conducătorului țării a răscolit patimile, așa că unii deputați au cerut în Adunarea Națională numirea unei comisiuni, care să ia asupra ei conducerea țării, în locul lui Horthy, căruia îi cer să demisioneze.

Tribunalul militar cercetează, să afle, întru cât declarațiile deputatului Beniczky sunt adevărate.

Din județul Alba de jos

Despăgubirile de războiu.

Nu se știe din ce izvor sec, s'a scris în mai multe rânduri, că despăgubirile de războiu se vor plăti cu finea cutărui an, sau în cutare sau cutare lună. Dar toate știrile și promisiunile au rămas: promisiunea vicleanului, bucuria nebunului. Toate s'au făcut canfor, ba nici nu se mai știe de timpul despăgubirilor.

Cu învoirea foștilor internați din acest județ, ce mai sunt în viață, îmi permit pe această cale a întrebă pe cei competenți, că: Au de gând să ne mai plătească ceva din despăgubirile de războiu, ori ne lungește promisiunea până când nu vom mai avea lipsă de despăgubiri, precum nu mai au nici cei vreo câțiva, cari au trecut în altă lume.

Ca de început, atât deocamdată.

I. Bota, inv. penz.

O conferință a reprezentanților căilor ferate

din România, Iugoslavia, Cehoslovacia și Polonia, a avut loc zilele trecute la Belgrad. Cu acest prilej s'a ajuns la deplină înțelegere pentru stabilirea unei convențiuni, conform celor discutate în conferința Micei Înțelegeri la București.

Chestiunea cea mai interesantă în discuțiile dela Belgrad a fost aceea, a construirii unui pod peste Dunăre, ca astfel să se ajungă la o mai bună legătură între Iugoslavia și România. Asupra planului de construire s'a ajuns la înțelegere, urmează acum a se mai aranja partea bănească.

Tot la această conferință s'au fixat noi tarife de mărfuri între România și Serbia, precum și redeschiderea liniilor Timișoara—Vârșet—Bazias, Timișoara—Guceni—Modoș—Secian și cu racordarea liniei Modoș—Foeni—Pordani.

Pentru țara noastră îndeosebi legătura Timișoara—Bazias este de mare interes economic, această legătură făcând cu puțință în viitor scurgerea tuturor transporturilor din lăuntrul Ardealului la Dunăre, ocolind Orșova. Redeschiderea acestor linii a fost hotărâtă pentru 15 Iulie 1925.

Convențiunile încheiate la Belgrad urmează să fie întărite de guverne cât mai curind, în care scop s'a fixat o nouă întâlnire la București, care va avea loc la 1 Iulie 1925.

Numeri de probă din „Foaia Poporului“ trimitem la dorință oricui gratis, dacă ni se cere (un număr din urmă).

